

ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริโภค เพื่อสุขภาพ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวนพวรรณ บำรุงวัด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-159-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PRACTICE CONCERNING HEALTHY CONSUMPTION
OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Noppun Bumrungwat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education
Graduate school

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-159-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์: ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย นางสาวนพวรรณ บำรุงวัด

ภาควิชา พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์ศิริ กาญจนวาสิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สินติ อึ้งสุวรรณ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สินติ อึ้งสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลาวัณย์ สุกกรี

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

ทิพย์ศิริ กาญจนวาสิ

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์ศิริ กาญจนวาสิ)

รัชณี ขวัญบุญจีน

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจีน)

เทพวณี หอมสนิท

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี หอมสนิท)

เอมชัชฌา วัฒนบูรานนท์

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เอมชัชฌา วัฒนบูรานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นพพรณ บำรุงวัด : ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (KNOWLEDGE , ATTITUDE AND
PRACTICE CONCERNING HEALTHY CONSUMPTION OF PRATHOM SUKSA SIX
STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. ทิพย์ศิริ กาญจนวาตี .
137 หน้า. ISBN 974 - 634 -159 - 6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การ
ปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพของนักเรียนตามตัวแปรเพศ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทาง
ไปรษณีย์จากกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน เป็น
นักเรียนชาย 231 คน และนักเรียนหญิง 219 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 425 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.40
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที"

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับดี นักเรียนมีความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ
ในเรื่อง อันตรายจากของเล่นพลาสติก นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพดีกว่านักเรียนชายในเรื่อง การเลือกซื้ออาหาร
กระป๋อง การใช้สารปรุงแต่งอาหาร การใช้ภาชนะพลาสติก การใช้อาหาร และการรับบริการสุขภาพ
2. นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับดี นักเรียนมีทัศนคติพอใช้ในเรื่อง การ
ใช้สารปรุงแต่งอาหาร การใช้ยารักษาโรค และการรับบริการสุขภาพ นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีทัศนคติเกี่ยวกับ
การบริโภคเพื่อสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภค
เพื่อสุขภาพดีกว่านักเรียนชาย
3. นักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับดี นักเรียนมีการปฏิบัติพอใช้ในเรื่อง
การใช้ภาชนะบรรจุอาหาร การใช้สารปรุงแต่งอาหาร การใช้อาหาร และการรับบริการสุขภาพ นักเรียนหญิงและ
นักเรียนชายมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียน
หญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพดีกว่านักเรียนชาย

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ทิพย์ศิริ กาญจนวาตี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C 741299 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD: KNOWLEDGE / ATTITUDE / PRACTICE / HEALTHY CONSUMPTION / PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS

NOPPUN BUMRUNGWAT : KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PRACTICE CONCERNING HEALTHY CONSUMPTION OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. TIPSIRI KANJANAWASEE, Ph.D. 137 pp.

ISBN 974 - 634 -159 - 6

The purposes of the research were to study and compare knowledge, attitudes and practices concerning healthy consumption of Prathom Suksa Six Students in schools under the Jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration. The independent variable was gender. The questionnaires were delivered by mail and the researcher to 450 subjects. The subjects comprised of 231 male students and 219 female students. Four hundred and twenty five questionnaires, accounting for 94.40 percent, were returned and then analyzed in terms of percentage, mean, and standard deviation. A t-test method was also applied to determine the significant differences.

The findings were as follows :

1. The students' knowledge was at the "good" level. Students' knowledge was below the minimum standard regarding the danger of plastic toys. There were statistically significant differences at the .05 level on the knowledge of healthy consumption between male and female students. Females' knowledge was better than that of the males. This knowledge included : the buying of canned food, food additives, drugs consumed, drug storage and the health service.

2. The students' attitudes were at the "good" level. The students' attitudes were at the "fair" level in the areas of the use of food additives, medicine and health services. Females' attitudes on healthy consumption were better than those of males significantly at .05 level.

3. The students' practices were at the "good" level. Students' practices were at the "fair" level in the areas of the use of food containers, food additives, medicine and health services. The practices of females on healthy consumption were better than those of males significantly at .05 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....พลศึกษา.....

สาขาวิชา.....สุขศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์ศิริ กาญจนวาสิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ อาจารย์ ดร.วันชัย บุญรอด ผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจ ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามจนสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยความสะดวก อาจารย์ใหญ่และครูใหญ่ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือตลอดจนอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อปัญญา บำรุงวัด คุณแม่ณพภา บำรุงวัด คุณวารินทร์ นกขมิ้น คุณพิพัฒน์ มากแพ ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร นพพรณ บำรุงวัด
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	16
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	21
กลุ่มตัวอย่าง.....	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	22
การสร้างแบบสอบถาม.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26

สารบัญ (ต่อ)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก.....	99
ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	100
ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	101
ค รายชื่อโรงเรียนและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	104
ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	115
ประวัติผู้วิจัย.....	137

คุนยวิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6....	31
2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก ตามเพศ.....	42
3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ด้านความรู้เกี่ยวกับการ บริโภคเพื่อสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	44
4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระดับทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก ตามเพศ	49
5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ในด้านทัศนคติเกี่ยวกับการ บริโภคเพื่อสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	51
6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนก ตามเพศ.....	56
7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ในด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับ การบริโภคเพื่อสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	58
8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ด้านความรู้ ทัศนคติ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคเพื่อสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
9 แสดงประชากรและสัดส่วนประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	104

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย